

dependències on es pensava evacuar el malalts i malaltes de l'Hospital Civil per deixar més lliures en aquest els serveis destinats a rebre els ferits procedents dels fronts que s'esfondraven. Em vaig trobar amb dos metges xecs que havia conegut dos mesos abans. Ambdós xapurrejaven castellà. Jo ja havia complert el meu comès i el tren descendent de Sant Feliu qui sap l'hora que passaria. Tots tres estiguérem d'acord que el millor que podíem fer era anar a estirar les cames. Pel camí trobàrem el meu amic Joan Torras per sobrenom en Joan de Lloret i aquest ens digué: Perquè no anem a can Mascordet? Sortírem de Cassà enfilant la carretera de La Bisbal. Deixàrem la casa de can Carbó del Firal a la dreta. Així com també el llit del vell camí de La Bisbal. Em vaig entretenir observant unes parets segades fins als seus fonaments i que formen el marc del que fou la primitiva casa pairal dels Carbó, cremada i esquarterada pels francesos, els gavatx com els hi deien, en una operació de represàlia quan assetjaven Girona. Seguïrem carretera amunt, que es fica per entre mig d'uns turons que l'ombregen. A l'esquerra del rec que baixa prop de la carretera i que en vorejar les cases de la carretera en diem el torrent, hi ha a can Català del Castell i el Puig de la Castellana i a la dreta el Puig d'en Barnés o de can Carbó i els turons d'en Germà i de la Miloca. Després recordo que la carretera s'obre en una clariana que en diuen els camins blancs amb un sòl de gresa rica amb cuarç i mica i amb pocs fel-despats. El sol s'hi reflexa com un mirall i cruixés grinyolant en trepitjar-lo. Allí ens vàrem trobar amb la gent de can Mascordet que treballaven amb uns aires desesperançats arrencant naps d'aquells camps de terra prima. Ens hi vàrem acostar i després de saludar-nos i per animar la fredor del diàleg jo que els hi vaig preguntar: On són les Gavarres? I el vell de can Mascordet dirigí el seu esguard com qui mira cap a mar i ens assenyala, dient: Cap allà. I ho feia en direcció als Metjes i Romanyà. Com que el gel s'havia trencat el bon home se sentí esbarjós. Ens identificà la cloterada de la font del Ganso, i la que formen les dues rieres quan s'ajunten prop del Molí d'en Vilallonga i que més tard és buiden a la riera de Verneda prop del Molí de la Capsana. I, ens mostrà el Puig Galdric (o Aldric) i el Puig Gros d'en Gironès el més alt de la graonada de tres. Ens parlà del Puig d'en Mascort on des del cim s'albira Sant Feliu. Ens parlà de la Creu de les Monges i de la costa llisa que per la seva vertent de llevant porta les seves aigües cap al riu Daró. Callà per uns instants mentre mirava cap a ponent i extenent l'index de la seva mà dreta ens digué: Allí hi ha el Puig dels Cristians i la serra llarga d'en Frigola que és un muntanyot estirat que té una cara que mira cap a migdia i que en diuen el solei de cal Bord i més a ponent el Puig Ventalló. Després amb una majestat que m'impressionà obrí els seus braços i em digué: Suara de totes aquestes muntanyes en diem les Gavarres .. Per primera vegada a la meva vida, ja complerta la quarentena sentia parlar un llenguatge completament nou per a mi. Era la veu d'un home que mai s'havia mogut d'aquells